

LUYỆN TẬP TÓM TẮT VĂN BẢN NGHỊ LUẬN

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Hoàn thiện kĩ năng tóm tắt văn bản nghị luận.
- Biết vận dụng kĩ năng tóm tắt vào việc đọc - hiểu văn bản nghị luận và làm văn.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LUU Ý

1. Về nội dung

a) Chương trình Làm văn THPT rất coi trọng rèn luyện kĩ năng tóm tắt văn bản cho HS, bởi vì việc tóm tắt giúp HS nâng cao hai kĩ năng : đọc - hiểu văn bản và diễn đạt tóm tắt nội dung chính yếu của văn bản. Đây là một hoạt động mang tính chất tích hợp rất quan trọng.

b) Ở lớp 10, HS đã học tóm tắt văn bản nghị luận, ở đây, HS sẽ hoàn thiện kĩ năng ấy.

2. Về phương pháp

- Lưu ý cho HS đọc và chuẩn bị trước các bài luyện tập.
- Tổ chức cho HS luyện tập tóm tắt miệng.
- Cho HS viết bài tóm tắt khoảng 15 – 20 phút.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

Tiết học bao gồm hai hoạt động :

Hoạt động 1. Tóm tắt đoạn trích *Khoảnh khắc truyện ngắn* của Bùi Hiển.

Đoạn trích của nhà văn Bùi Hiển gồm 8 đoạn.

Đoạn 1 : Tác giả cho rằng cốt truyện (tình tiết) đối với truyện ngắn không quan trọng.

Đoạn 2 : Vấn đề dung lượng đáng bàn hơn. Truyện ngắn là một đoạn trong bài thơ dài của số phận nhân loại.

Đoạn 3 : Vấn đề là chọn các đoạn, các "khoảnh khắc" ấy.

Đoạn 4 : Ví dụ, truyện *Ngựa người và người ngựa* của Nguyễn Công Hoan.

Đoạn 5 : Ví dụ, truyện *Đôi mắt* của Nam Cao.

Đoạn 6 : Vai trò, ý nghĩa của "khoảnh khắc" trong truyện ngắn.

Đoạn 7 : Điều kiện để chọn "khoảnh khắc".

Đoạn 8 : Vai trò, vốn sống của nhà văn.

GV hướng dẫn HS phát hiện ý chính của mỗi đoạn, rồi phát biểu thành bản tóm tắt miệng.

GV dành ít thời gian, hỏi xem HS có hiểu ý kiến của nhà văn Bùi Hiển về "khoảnh khắc" truyện ngắn hay không.

Hoạt động 2. GV xem gợi ý trong SGK để hướng dẫn HS tóm tắt.

Hoạt động 3. Viết bản tóm tắt. GV dành 15 – 20 phút cho HS viết bản tóm tắt văn bản của Bùi Hiển hoặc của Nguyễn Đăng Mạnh.

GV căn cứ vào lượng thời gian còn lại, cho HS lựa chọn một trong hai bài trên. HS làm xong, GV thu lại, chọn đọc một số bài và nêu nhận xét, cho điểm.